

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

FH | JOANNEUM

UCG
Univerzitet Crne Gore

PRIVREDNA
KOMORA
CRNE GORE

MONTENEGRO STARS
HOTEL GROUP
★★★★

CRNOGORSKA PLOVIDBA

D 4.4. Plan for pilot testing of the specific dual project of the Faculty of Maritime Studies Kotor, University of Montenegro

Contact: Špiro Ivošević +382 67 628 985

This document presents plan for pilot testing of the specific dual of Faculty of Maritime Studies Kotor, University of Montenegro

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Project acronym:	DUALMON
Title of document:	Plan for pilot testing of dual models of Faculty of Maritime Studies Kotor, University of Montenegro
Work package:	WP4: DEVELOPMENT - Pilot testing of the generic DUALMON model
Activity:	4.3 Planning of pilot testing of specific dual models
Last version date:	22/09/2022
File name:	Plan for pilot testing of dual models of Faculty of Maritime Studies Kotor , University of Montenegro
Number of pages:	22
Dissemination level:	National

VERSIONING AND CONTRIBUTION HISTORY

Version	Date	Revision description	Partner Responsible
V.1.0	12.09.2022.	First draft of document is completed and it is ready for discussions	Faculty of Maritime Studies Kotor
V.2.0	25.09.2022.	Second draft of document is completed and it is ready for discussions	Faculty of Maritime Studies Kotor
V.3.0	10.10.2022.	Third draft of document is completed and it is ready for discussions	Faculty of Maritime Studies Kotor
V.4.0			
V.5.0			

DISCLAIMER

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

STCW konvencija propisuje minimalne standarde kompetencija za sticanje pomorskih kvalifikacija čiju implementaciju preuzimaju sve članice IMO - Međunarodne pomorske organizacije. Na taj način, pomorska profesija je jasno profilisana u smislu zahtjeva za postizanjem teorijskih i praktičnih znanja. U skladu sa ovom činjenicom, Pomorski fakultet Kotor akreditovao je 2017. godine tri tehnička studijska programa: Nautika i pomorski saobraćaj, Brodomaštinstvo, Pomorska elektrotehnika, kao i društveni studijski program Menadžment u pomorstvu i logistika.

Tehnički studijski programi usklađeni su s međunarodnim standardima STCW konvencije te dopuštaju mogućnost zapošljavanja u domaćim i međunarodnim brodovima i pomorskim kompanijama. Osim toga, specifični moduli na Pomorskom fakultetu omogućavaju studentima usavršavanje znanja iz specifičnih područja pomorstva, s primjenom u pomorskim kompanijama na kopnu, u marinama, brodogradilištima, lukama, lučkim kapetanijama.

Pomorstvo uključuje širok spektar teorijskih i praktičnih znanja iz različitih područja, poput mehanike, maštinstva, sigurnosti i bezbjednosti, navigacije, elektrotehnike, menadžmenta, računovodstva, marketinga, logistike i drugih oblasti. Usvajanje ovih ili dijela znanja u određenoj mjeri je preduslov za sticanje praktičnih znanja u angažmanu u kompaniji, odnosno radnom okruženju. Imajući u vidu veliki broj različitih disciplina u području pomorstva, čije je poznavanje važno za razumijevanje svih segmenata svakog poslovnog subjekta na moru i kopnu, integracija praktične nastave je ključna kako bi studenti uspješno rješavali stvarne probleme i zadatke. Stoga implementacija projekta DUALMON daje studentima Pomorskog fakulteta Kotor priliku da kroz rad u realnom privrednom sektoru steknu znanja i vještine potrebne za uspješnu integraciju unutar kompanije, ali i da bolje razumiju sve radne procese koji se odvijaju u kompanijama. Na taj način se postiže dvostruki učinak – balansiranje teorijskog i praktičnog znanja s jedne strane, te jačanje konkurentnosti studenata na tržištu rada sa druge strane. Sve navedeno u skladu je sa Zakonom o visokom obrazovanju, koji propisuje da studijski programi treba da sadrže najmanje 25% praktične nastave koja se izvodi na institucijama visokog obrazovanja ili u kompaniji, ostavljajući prostor obrazovnim institucijama da definišu način njene primjene (Vlada Crne Gore, 2015).

Važno je naglasiti da je projekt DUALMON za Pomorski fakultet Kotor osmišljen na način da objedini sve aktivnosti koje su prethodno predviđene nacrtom Strategije visokog obrazovanja Crne Gore. U tom smislu, ovaj specifičan model usklađen je s evropskim standardima i smjernicama, te se temelji na najboljoj nastavnoj praksi drugih evropskih zemalja, koje su već implementirale određene programe dualnog visokog obrazovanja. Dualni model na Pomorskom fakultetu će se organizovati na način da unaprijedi praktičnu nastavu i da studentima omogući odgovarajuću praktičnu nastavu potrebnu za sticanje i održavanje konkurentnosti na tržištu rada. Osim toga, ovaj specifični model osigurava postizanje ishoda koje zajednički definišu sve tri glavne grupe učesnika: studenti, visokoškolske institucije (imajući u vidu njihove mogućnosti i ograničenja) te kompanije i druge subjekte sa tržišta rada. Drugim riječima, specifičan model dualnog obrazovanja na Pomorskom fakultetu omogućuje razvoj intersekcijske mobilnosti, ali i dalje jačanje saradnje ove institucije i tržišta rada, što je nužno kako bi se racionalnije povezale potrebe studenata, obrazovne institucije i kompanije. Razvijena saradnja stvara uslove za značajan napredak s brojnim pozitivnim učincima, kako za fakultet tako i za tržište rada, što je posebno važno za adekvatno i pravovremeno prilagođavanje dinamičnim promjenama u svim područjima tržišta rada i savremenim zahtjevima pomorske industrije.

Posljednjih godina na pomorskom tržištu u Crnoj Gori, pojavljuje se veći broj kompanija koje se bave pomorski srodnim djelatnostima. Najviše ih je u dijelu menadžmenta i logistike, agencija, marina i drugih pomorskih malih kompanija. Otvaranje ADRIATIC42, ranijeg brodogradilišta u Bijeloj, kao kompanije za remont mega jahti će biti novi generator pomorskog prometa u Crnoj Gori. Na Univerzitetu Crne Gore (UCG), na Pomorskom fakultetu Kotor postoje tri tehnička i jedan društveni studijski program, od kojih svaki sa dva modula koji obezbjeđuju diplomce za različite pomorske kompanije. Za pilot program dualnog obrazovanja odabran je modul Inspekcije brodomašinskih sistema, na akademskim studijama, studijski program Brodomaštinstvo, iz razloga što nudi specifično obrazovanje usmjereno za rad na brodovima i u pomorskim kompanijama. Navedeni modul predstavlja skladnu koheziju upravljanja sigurnošću i rizikom u pomorstvu, inspekcijom i finansijskim aspektima brodskih sistema kao i upravljanja brodomskom posadom na brodu i u kompaniji. Sve ovo čini ovaj akademski modul jako značajnim i primjenjivim za zaposlenje na brodu i u pomorskoj kompaniji.

Oblasti koje se izučavaju na odabranom modulu imaju širok spektar praktičnih primjena, i omogućavaju širok opseg poslova koje diplomirani studenti mogu pokrivati. Tehnologije se mijenjaju na godišnjem nivou i jako ih je teško pratiti promjenama ECTS kataloga, koji moraju podlijegati rigoroznim procedurama za reakreditaciju studijskih programa. Predmetni profesori imaju mogućnost da na godišnjem nivou promjene 30% sadržaja definisanih ECTS katalogom predmeta.

Sa znanjem koje se dobije u toku redovnih studija, studentima nije neophodno previše vremena da savladaju aktuelne alate, pa se ponuđeni vid dualnog obrazovanja u kojem studenti u periodu od mjesec dana, dio bodova vezan za završni ispit usvajaju kroz praktične probleme u koje bivaju uključeni u firmama, čini idealnim. Na ovaj način će studenti spram svojih afiniteta te potreba kompanija, finalno oblikovati svoja znanja. Dodatno, predmetni profesori će uvijek biti u saznanju šta su realne potrebe privrede, u smislu željenih tehnologija, alata, ali i broja potrebnih radnika. Sprovedena edukacija osoblja na fakultetu u pogledu primjene AMOS programa za upravljanje imovinom već je omogućila unapređenje znanja u pogledu upravljanja imovinom pomorske kompanije i brodova.

Modul Inspekcije brodomašinskih sistema je odabran i iz razloga što su u toku intenzivne saradnje sa pomorskom kompanijom Crnogorska plovidba koju Pomorski fakultet Kotor ima već više od 10 godina, te praćenja rezultata implementacije Vladinog programa stručnog usavršavanja i analize potreba privrede izvršene u ranijim fazama implementacije Projekta, jasno izdiferencirane potrebe poslodavaca i jaz koji se treba popuniti kako bi svršeni studenti mogli što brže da se uključe u realno radno okruženje. Studenti akademskih studija savladavaju na trećoj godini u odabranom VI semestru studija veliki broj disciplina koje su direktna priprema za tržište rada, te nakon prvog ciklusa studija mogu naći svoje mjesto kod poslodavaca. Uz dobijanje dodatne vrijednosti u smislu sticanja praktičnih vještina kroz odabir dualnog obrazovanja, studenti sa ovog modula će biti dodatno privlačni za buduće poslodavce, kako na nacionalnim tako i na međunarodnim kompanijama.

Značajno je istaći da je Pomorski fakultet Kotor putem realizacije DUALMON projekta obezbijedio softver AMOS, kao i demo bazu podataka koja će poslužiti za praktičnu realizaciju vježbi iz različitih disciplina koje su sastavni dio predmeta koji se izučavaju u sklopu predmetnog modula.

Planirano je da učenje kroz rad započne u prvoj nedjelji maja 2023. godine. Ova praksa će se valorizovati kao dio ili cijeli završni ispiti i ocjenjivati sa 30 ili više poena od mogućih 100. Ocjenjivanje će se vršiti sa mentorima iz privrede, na osnovu njihovih izvještaja i dnevnika aktivnosti studenata tokom prakse, a nakon ispitivanja od strane predmetnih nastavnika.

Planirani raspored vremena za rad, nastavu i individualno učenje je sljedeći:

- a. Radno vrijeme – svaki dan sa 5 sati dnevno tokom 4 nedjelje maja u šestom semestru i svaki dan sa 4 sata po danu tokom prve dvije nedjelje juna 2023. godine.
- b. Vrijeme nastave – svaki dan sa 5 sati po danu tokom prvog semestra i tokom prva dva i po mjeseca drugog semestra 3. godine (tj. februara, marta i aprila 2023. godine).
- c. Vrijeme učenja – tokom nastavnog perioda (prvi semestar i prva polovina drugog semestra) svaki dan po 2 sata po danu; takođe svaki dan sa 8 sati po danu tokom 6 nedelja tokom ispitnog roka u januaru i prve dve nedelje februara, kao i svaki dan sa 4 sata po danu tokom prve dvije nedjelje ispitnog roka u junu, odnosno po 8 sati tokom druge dvije nedjelje juna 2023. godine.

Predmeti koji se izučavaju u šestom semestru modula su:

Predmet	Fond časova	ECTS krediti
Upravljanje sigurnošću i rizik u pomorstvu	2+2+0	6
Organizacija rada i upravljanje na brodu	2+1+0	6
Tehnički nadzor i klasifikacija	2+2+0	6
Ekonomika eksploatacije broda	2+2+0	6

Planirano je da se prije upisa VI semestra u januaru 2023. godine u saradnji sa poslodavcima na zvaničnom web sajtu objavi broj ponuđenih mjesta za učenje kroz rad, prezentacija kompanija koja nude stažiranje, i opis projekata na koje će studenti biti uključeni, sa jasnim povezivanjem sa ishodima učenja predmeta iz kojih će se polagati završni ispit nakon odrađenog stažiranja. Navedene informacije će se pripremati u saradnji sa budućim mentorima iz kompanije, a kako je i predviđeno ugovorima sa kompanijama, koji se nalaze u Dodatku 1 ovog dokumenta.

Obzirom na povezanost oblasti izučavanih u navedenim predmetima, studenti mogu obavljati praksu u jednom preduzeću, gdje će kroz učešće na većem projektu u četiri nedjelje biti u mogućnosti da prođu kroz sve cikluse rada koji korespondiraju sa tematskim cjelinama koje se izučavaju u okviru predmeta koji su sadržani u modulu Inspekcije brodskih sistema.

Generalno, ishodi učenja ovog modula su da student savlada sljedeće:

1. Analizira moguće načine smanjenja rizika;
2. Razmotri postojeće sigurnosne sisteme na moru i upravljanje rizicima u pomorskim operacijama;
3. Razumije važnost i ulogu standarda u upravljanju rizicima;
4. Identifikuje specifične opasne situacije kao opasne na brodu (npr. stres, alkohol, radno opterećenje, jasan autoritet, itd.) i analizira karakteristike pomoraca (stav, naporan rad, autoritativnost, pozitivna inicijativa).
5. Opiše osnove tipove organizacije brodske posade i planiranje aktivnosti i vježbi na brodu.
6. Analizira kulturološke razlike multinacionalnih posada;
7. Analizira pojedine slučajeve kvarova u mašinskom kompleksu;
8. Adekvatno izvještava Registar o sprovedenom pregledu;
9. Upravlja, planira i priprema brod za pregled od strane Klase i državnih institucija;
10. Opiše važnost pojedinih brodskih sertifikata i dokumenata;
11. Definiše troškovnu podjelu i strukturu različitih kategorija troškova u brodarstvu, s posebnim osvrtom na troškove eksploatacije brodomašinskog kompleksa.
12. Razlikuje pojmove uspjeha (komercijalnog, tehničkog i ljudskog) upravljanja brodovima.

Za svakog studenta koji obavlja profesionalnu praksu po jedan profesor sa modula će biti zadužen da obavlja komunikaciju sa poslodavcem i prati razvoj stručnog usavršavanja studenta. Kao jedan od bitnih ishoda učenja za svakog studenta će se tražiti učešće u timskom radu radi organizacije i realizacije projekata, te poštovanja rokova za realizaciju projekata.

Potpisan je ugovor o učešću u pilotu dualnog obrazovanja i prijemu studenata sa kompanijom:

1. Crnogorska plovidba d.o.o. – do 5 studenata,

Primjer Ugovora se nalazi u Prilogu 1.

Prije započinjanja stažiranja studenti će potpisivati ugovor sa kompanijama u kojima će stažirati. Primjer ugovora se nalazi u Prilogu 2.

Nakon odrađene prakse i valorizacije naučenog kroz polaganje ispita studenti će popunjavati anketu koja je data u Prilogu 3, što će omogućiti dodatnu ocjenu realizacije pilota. Povratne informacije od studenata će takođe biti važan faktor za mjerenje uspjeha pilot programa.

Prilog 1

Šablon ugovora Pomorski fakultet Kotor – kompanije

UGOVOR O PILOTU DUALNOG MODELA STUDIJA

(uzorak)

Ovaj ugovor o pilotu dualnog modela studija (u daljem tekstu "Ugovor") je zaključen u Kotoru dana datum godine između:

Pomorskog fakulteta Kotor, Univerziteta Crne Gore, Pit I Bokeljske brigade 44, matični broj: hhhhhhhh, PIB hhhhhhh, je visokoškolska ustanova koju zastupa ime i prezime, dekan (u daljem tekstu: Fakultet)

Naziv kompanije, sa sjedištem u hhhhhhhh – adresa, je poslodavac, kojeg zastupa ime direktora, direktor (u daljem tekstu: Poslodavac)

Cilj ugovora

Član 1.

Cilj ovog Ugovora je realizacija pilot projekta dualnog modela studija studenata (u daljem tekstu: Student), Fakulteta na modulu Inspekcije brodomašinskih sistema, VI semestar osnovnih akademskih studija, studijski program Brodomaštinstvo (u daljem tekstu „Modul Inspekcije brodomašinskih sistema“), koji učenje kroz rad realizuju kod Poslodavca na način predviđen ovim Ugovorom.

„Pilot projekat dualnog modela studija“ (u daljem tekstu: pilot dualni model) je model realizacije nastave na studijskim programima u visokom obrazovanju u kojem se kroz teorijsku nastavu i vježbe na Fakultetu i praktičnu obuku i rad kod Poslodavca (u daljem tekstu: učenje kroz rad), stiču, usavršavaju, odnosno izgrađuju znanja, vještine, sposobnosti i stavovi (u daljem tekstu: kompetencije) u skladu sa studijskim programom i standardom kvalifikacije.

„Učenje kroz rad“ je integralni dio svakog obaveznog predmeta na modulu Inspekcije brodomašinskih sistema po pilotu dualnog modela studija koji nosi određeni broj poena (ne manji od 30) i predstavlja organizovan proces tokom koga studenti, pod nadzorom mentora kod Poslodavca, radeći kod poslodavca primjenjuju teorijska znanja u realnom radnom okruženju, imaju neposredan dodir sa poslovnim procedurama i tehnologijama koje se koriste u poslovnom svijetu, povezuju se sa zaposlenim profesionalcima i pripremaju se za svijet rada.

Ovim Ugovorom se određuje način obezbjeđenja svih uslova za obezbjeđenje svih sadržaja učenja kroz rad studenata na modulu Računari, u skladu sa ERASMUS+ projektom „Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education“ – DUALMON, br. projekta 617392-EPP-1-2020-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP (u daljem tekstu ERASMUS+ projekat DUALMON).

Obim, mjesto i mjesto realizacije

Član 2.

Broj časova aktivne nastave koja se izvodi na Fakultetu utvrđen je studijskim programom Modula Inspekcije brodomašinskih sistema iz stava 1. Člana 1. U dogovoru sa Poslodavcem, Fakultet može smanjiti Studentu broj časova aktivne nastave, da bi se uvećao broj časova učenja uz rad, ali tako da broj časova aktivne nastave u toku VI semestra Modula Inspekcije brodomašinskih sistema ne može biti manji od 180 sati u toku VI semestra.

Broj sati učenja kroz rad Studenta se realizuje kod Poslodavca i određuje se ugovorom o učenju uz rad koji zaključuju Poslodavac i Student, s tim, da broj sati učenja kroz rad godišnje ne može biti manji od 100 sati.

U **Prilogu 1** Ugovora određen je plan i program realizacije učenja kroz rad koji određuje i broj sati učenja kroz rad, u skladu sa ERASMUS+ projektom DUALMON, za period trajanja aktivne nastave i u vrijeme ispitnih rokova, a u okviru 40- satne radne nedjelje.

Učenje kroz rad se sprovodi u poslovnim prostorijama Poslodavca u Kotoru, a u dogovoru sa Studentom može se vršiti i u njegovom rodnom gradu.

Upis studenata

Član 3.

Poslodavac je spreman da svake godine prihvati do 5 studenata koji upisuju III godinu (VI semestar) modula Inspekcije brodomašinskih sistema, pod uslovom da zadovolje kriterijume koje odredi Poslodavac.

Poslodavac, u zavisnosti od kvaliteta prijavljenih kandidata i trenutne poslovne politike, može prihvatiti i manji broj studenata iz tačke 3.1, a može i da ne prihvati nijednog kandidata iz pomenutih razloga.

Prvi nivo selekcije kandidata vrši Fakultet na način da kandidat sa većim prosjekom ostvarenim u prve dvije godine studija ima prioritet prilikom odabira željenog poslodavca.

Poslodavac će obaviti završni intervju sa kandidatima koji po prethodnom stavu steknu pravo da uče kroz rad kod njega, i na osnovu izvršenih intervjua izabrati kandidate najkasnije do 15. februara 2023. godine.

Fakultet se obavezuje da Poslodavcu pruži svu stručnu pomoć i podršku pri odabiru kandidata.

Po izboru kandidata, Poslodavac obavještava Fakultet o izabranim kandidatima, te ugovorne strane Aneksom Ugovora unose podatke o odabranim kandidatima.

Kandidatima koji ne budu izabrani od strane nijednog poslodavca, ili se ne odluče za učešće u pilotu dualnog modela, omogućiće se učenje na tradicionalan način u prostorijama Fakulteta.

Ugovor o učenju kroz rad

Član 4.

Poslodavac i izabrani kandidati sklapaju *Ugovor o učenju kroz rad* u skladu sa Specifičnim modelom dualnog obrazovanja kreiranim u toku realizacije ERASMUS+ projekta DUALMON.

Poslodavac se obavezuje da izvodi učenje kroz rad o svom trošku.

Poslodavac nije dužan Studentu davati nadoknadu za učenje kroz rad.

Zaštita prava Studenata ostvaruje se u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje, zakonom kojim se određuje oblast rada i bezbjednosti i zdravlja na radu, zakonom kojim se uređuje zabrana zlostavljanja na radu, zakonom kojim se uređuje penzijsko i invalidsko osiguranje, zakonom kojim se uređuje zaštita prava intelektualne svojine i zakonom kojim se uređuje zaštita podataka o ličnosti.

Ukoliko Poslodavac nije zadovoljan radom Studenta, Poslodavac zadržava pravo raskida Ugovora o učenju kroz rad.

Ostale obaveze ugovornih strana u realizaciji dualnog modela studija

Član 5.

U skladu sa članom 2. ovog Ugovora, Poslodavac i Fakultet donose Plan i program realizacije učenja kroz rad Studenta do 20. februara, u kojem su određene obaveze Studenta, Poslodavca i Fakulteta u okviru 40-tosatne radne nedelje Studenta. Pri sastavljanju Plana i programa realizacije učenja kroz rad, kao i pri određivanju radnih zadataka Studentu od strane Poslodavca, Poslodavac mora da vodi računa o programu studija Studenta, tj. da je do trenutka izdavanja zadatka i obaveza, Student imao nastavu u oblasti znanja koje zahtijeva dati radni zadatak Studenta. Ukoliko je to nepohodno, uz saglasnost studenta, Poslodavac može dati i radni zadatak koji ne ispunjava navedeni uslov, ali je onda dužan da studentu prenese znanja koja su mu neophodna za rješavanje datog zadatka.

Poslodavac je dužan da usaglasi radne obaveze Studenata sa planom realizacije programa studija i predviđenim ishodima učenja po pilot dualnom modelu i da o tome obavještava Fakultet jednom u toku trajanja učenja kroz rad.

Poslodavac je dužan da Studentu odredi mentora (u daljem tekstu: mentor kod poslodavca) čije su kompetencije u skladu sa programom studija, a mora da ima završene akademske studije sa najmanje 180 ECTS kredita i radno iskustvo od najmanje 3 godine. Poslodavac daje na uvid Fakultetu radnu biografiju mentora kod poslodavca sa njegovim stručnim ostvarenjima.

Mentor kod poslodavca usaglašava sa mentorom određenim od strane Fakulteta (u daljem tekstu: akademskim mentorom) ishode učenja koji se moraju savladati kroz rad, a u cilju da oni budu u saglasnosti sa ciljnim kompetencijama koje se žele ostvariti učenjem kroz rad. U tom smislu, mentor kod poslodavca i akademski mentor određuju kompetencije koje aktivna nastava na predmetu i učenje kroz rad Studenta treba da ostvare. Ocjenu projektnog zadatka daju predmetni nastavnici za svaki predmet pojedinačno, a na bazi mišljenja mentora kod poslodavca, dnevnika aktivnosti koji je Student dužan da vodi i finalne prezentacije Studenta.

Ocjenu na predmetu, u skladu sa opštim aktom Univerziteta, određuju predmetni nastavnici za svaki predmet pojedinačno, uzimajući u obzir ostvarenu ocjenu na projektnom zadatku, određenom stavom 4. Člana 5, i ocjene predispitnih obaveza.

Sva pitanja usaglašavanja aktivne nastave i učenja kroz rad u toku realizacije dualnog modela studija dogovorno riješavaju akademski mentor Studenta i mentor poslodavca. Akademski mentor i mentor kod poslodavca se sastaju krajem aprila radi dogovora oko realizacije plana nastave iz stava 1. člana 5. ovog Ugovora i o tome dostavljaju izvještaj svim nastavnicima predmeta koji su predviđeni za učenje kroz rad, i odgovornom licu Poslodavca.

Student obavlja stručnu praksu u skladu sa kurikulumom Modula Inspekcije brodomašinskih sistema kod Poslodavca, koji je u obavezi da akademskom mentoru dostavi plan stručne prakse Studenta, a Student je dužan da, u skladu sa Specifičnim modelom dualnog obrazovanja, vodi dnevnik aktivnosti i da na kraju učenja kod poslodavca napiše izvještaj u kojem će istaći koje je ishode učenja savladao kod poslodavca i na koji način, da taj izvještaj obrazloži akademskom mentoru i svim nastavnicima na predmetima predviđenim za učenje kroz rad, koji na kraju i određuju ocjenu za pojedinačne predmete, u skladu sa opštim aktom Univerziteta.

Mentor kod poslodavca i akademski mentor uz saglasnost predmetnih nastavnika dogovaraju na prijedlog mentora kod poslodavca projektni zadatak na ovim predmetima, a ulogu mentora ovih projekta preuzima mentor kod poslodavca, na čiji predlog odluku o ocjeni donosi predmetni nastavnik.

U slučaju da u toku studija dođe do promjena u nastavnom planu studijskog programa, Poslodavac i Fakultet se slažu da u skladu sa tim promjenama izvrše odgovarajuće promjene u Planu i programa realizacije učenja kroz rad is stava 1. ovog člana.

Fakultet se obavezuje:

- Da realizuje nastavu na Modulu Inspekcije brodomašinskih sistema u skladu sa planom i oblikom nastave na navedenom modulu, a u skladu sa stavom 1. Člana 3. ovog Ugovora i Aneksom iz stava 3. člana 10. ovog Ugovora;
- Da obezbijedi akademskog mentora za svakog studenta, koji će nadgledati rad i napredak studenta i usklađivati njegove obaveze i njegovo studiranje sa mentorom kod poslodavca;
- Da prilagodi ishode učenja na odabranim predmetima programa studija studenta iz tačke 1. u skladu sa zahtjevima Poslodavca, ukoliko se time ne remeti struktura studijskog programa;
- Da na kraju semestra obavijesti Poslodavca o uspjehu studiranja studenta, kao i o drugim informacijama koje zahtijeva Poslodavac.

U cilju stalnog usaglašavanja programa studija sa potrebama Poslodavca, Poslodavac može delegirati jednog člana za učešće u procesu pripreme dokumentacije i ECTS kataloga predmeta od interesa prilikom naredne reakreditacije.

Trajanje i raskidanje ugovora

Ugovorne strane su saglasne da se ovaj Ugovor zaključi na godinu dana.

Ugovorne strane su saglasne da se ovaj Ugovor može raskinuti uz uzajamnu saglasnost obje ugovorne strane.

Ugovorne strane su saglasne da se ovaj Ugovor može jednostrano raskinuti shodno zahtjevu jedne ugovorne strane dostavljanjem pismenog obavještenja sa otkaznim rokom od 30 dana. U slučaju raskida ovog Ugovora, Univerzitet se obavezuje da studenta obavijesti o tome.

Ugovorna strana koja otkazuje Ugovor dužna je da drugoj ugovornoj strani dostavi preporučenom pošiljkom pisani otkaz, a otkazni rok u trajanju od 30 dana počinje da teče od dana prijema pisanog otkaza. Tokom trajanja otkaznog roka obje ugovorne strane se obavezuju da će se truditi i dalje s pažnjom dobrog privrednika da izvršavaju svoje ugovorne obaveze čije je, s obzirom na novonastale okolnosti, izvršenje moguće, te da će u svakom smislu u dobroj volji nastojati da zaštite interese druge ugovorne strane.

Završne odredbe

Član 7.

Sva obavještenja i ostala korespondencija između Fakulteta i Poslodavca koja se zahtijeva ili odobrava u skladu sa ovim Ugovorom moraju biti dostavljena drugoj ugovornoj strani u pisanoj formi, blagovremeno, putem pošte ili elektronske pošte.

Ugovorne strane su saglasne da bilo koje odstupanje od ugovorenih obaveza mora biti prethodno odobreno od strane druge ugovorne strane.

Svaka izmjena ili dopuna ovog Ugovora mora biti u pismenom obliku i to sačinjavanjem Aneksa.

Član 8.

Ugovorne strane ovim putem potvrđuju da će čuvati kao poslovnu tajnu sve informacije, podatke ili dokumente, a posebno one koje se tiču podataka o prijavljenim i/ili odabranim kandidatima, koje razmjene u realizaciji ovog Ugovora, i da neće upoznavati sa njihovom sadržinom treća lica za vrijeme trajanja ovog Ugovora, kao i po njegovom prestanku .

Ukoliko jedna od ugovornih strana prekrši obavezu iz prethodnog stava, dužna je nadoknaditi drugoj strani svu štetu koja je nastala kao posljedica povrede obaveze čuvanja poslovne tajne.

Ugovorne strane su saglasne da se pod obavezom čuvanja poslovne tajne neće smatrati informacije koje se moraju objaviti u skladu sa važećim zakonskim normama u Crnoj Gori.

Član 9.

Ugovorne strane su se sporazumjele da sve eventualne sporove koji mogu nastati u primjeni ovog Ugovora rješavaju u duhu međusobne poslovne saradnje i dobre volje.

Ukoliko nastali spor ne bude moguće riješiti na način koji je opisan ovim članom, Ugovorne strane su se saglasile da ugovore nadležnost Privrednog suda u Podgorici.

Ugovorne strane su saglasne da će se za sve što nije izričito predviđeno ovim Ugovorom primjenjivati važeće odredbe Zakona o obligacionim odnosima Crne Gore i drugih primjenljivih Zakona Crne Gore.

Član 10.

Ugovorne strane su Ugovor pročitale, te ga u znak slobodno izražene volje potpisuju i ovjeravaju.

Ovaj Ugovor je potpisan u 4 (četiri) primjerka na crnogorskom jeziku, za svaku ugovornu stranu po 2 (dva) primjerka.

Ovaj Ugovor stupa na snagu danom potpisa ovlašćenih lica Ugovornih strana.

Za Fakultet

Za Poslodavca

Prof. dr Špiro Ivošević, Dekan

Ime i prezime, direktor

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prilozi:

Prilog 1: Plan realizacije učenja kroz rad

Prilog 2: Šablon ugovora student-kompanija

Prilog 3: ANKETA

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Prilog 1:

PLAN REALIZACIJE UČENJA KROZ RAD

Na modulu Inspekcije brodomašinskih sistema, akademski studijski program Brodomašinstvo

Raspored vremena za rad, nastavu i individualno učenje za Modul Inspekcije brodomašinskih sistema je sljedeći:

- d. Vrijeme nastave – svaki dan sa 5 sati po danu tokom prvog semestra i tokom prva dva i po mjeseca drugog semestra 3. godine (tj. februara, marta i aprila).
- e. Radno vrijeme – svaki dan sa 5 sati dnevno tokom 4 nedjelje tokom maja u šestom semestru i svaki dan sa 4 sata po danu tokom prve dvije nedjelje u junu.
- f. Vrijeme učenja – tokom nastavnog perioda (prvi semestar i prva polovina drugog semestra) svaki dan po 2 sata po danu; takođe svaki dan sa 8 sati po danu tokom 6 nedelja tokom ispitnog roka u januaru i prve dve nedelje februara, kao i svaki dan sa 4 sata po danu tokom prve dvije nedjelje ispitnog roka u junu, odnosno po 8 sati tokom druge dvije nedjelje juna.

Predmeti koji se izučavaju u šestom semestru modula i čiji ishodi učenja će se savladavati kroz rad su:

Predmet	Fond časova	ECTS krediti
Upravljanje sigurnošću i rizik u pomorstvu	2+2+0	6
Organizacija rada i upravljanje na brodu	2+1+0	6
Tehnički nadzor i klasifikacija	2+2+0	6
Ekonomika eksploatacije broda	2+2+0	6

Obzirom na povezanost oblasti izučavanih u navedenim predmetima, studenti mogu obavljati praksu u jednom preduzeću, gdje će kroz učešće na većem projektu u 100-120 sati prakse biti u mogućnosti da prođu kroz sve cikluse rada na razvoju inteligentnih sistema, sa preporukama zasnovanim na ponašanju korisnika, a uz primjenu savremenih, na relacionalnim bazama zasnovanih, informacionih sistema, te raznih tehnika za obradu multimedijalnih podataka.

Generalno, ishodi učenja ovog modula su da student zna da:

1. Analizira moguće načine smanjenja rizika;
2. Razmotri postojeće sigurnosne sisteme na moru i upravljanje rizicima u pomorskim operacijama;
3. Razumije važnost i ulogu standarda u upravljanju rizicima;
4. Identifikuje specifične opasne situacije kao opasne na brodu (npr. stres, alkohol, radno opterećenje, jasan autoritet, itd.) i analizira karakteristike pomoraca (stav, naporan rad, autoritativnost, pozitivna inicijativa).
5. Opiše osnove tipove organizacije brodske posade i planiranje aktivnosti i vježbi na brodu.
6. Prepozna kulturološke razlike multinacionalnih posada;
7. Analizira pojedine slučajeve kvarova u mašinskom kompleksu;
8. Adekvatno izvještava Registar o sprovedenom pregledu;
9. Upravlja, planira i priprema brod za pregled od strane Klase i državnih institucija;
10. Opiše važnost pojedinih brodskih sertifikata i dokumenata;

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

11. Definiše troškovnu podjelu i strukturu različitih kategorija troškova u brodarstvu, s posebnim osvrtom na troškove eksploatacije brodomašinskog kompleksa.

12. Razlikuje pojmove uspjeha (komercijalnog, tehničkog i ljudskog) upravljanja brodovima.

Pored generalnih ishoda učenja, pojedinačnim ugovorima o učenju kroz rad sklopljenim sa studentima jasno će se definisati ishodi učenja koje svaki student mora savladati u toku prakse.

Očekuje se da mentor Poslodavca definiše temu i projektni zadatak Studentu, a da predmetni nastavnici to odobre uz eventualno usaglašavanje sa predviđenim ishodima učenja. Mentor ovih projekata je mentor Poslodavca. Projektni zadaci treba da budu od interesa za Poslodavca.

Poslodavac zadatke iz prethodnog stava slobodno određuje prema svojim interesima, ali mora da ih usklađuje sa nastavnim planom Modula Inspekcije brodomašinskih sistema, kako bi Student dobijao zadatke iz gradiva koje je učio na nastavi na Fakultetu i kroz rad usvajao preostale ishode učenja.

Prilog 2

Šablon ugovora student-kompanija

UGOVOR O UČENJU KROZ RAD

Ovaj Ugovor o učenju kroz rad (u daljem Tekstualna poruka "Ugovor") je zaključen u Kotoru dana godine između:

1. Naziv kompanije , sa sjedištem u adresa matični broj br. xxxxxxxx, je poslodavac, kojeg zastupa ime direktora , direktor (u daljem tekstu: **Poslodavac**),
2. Ime studenta, JMBG broj, sa prebivalištem u grad, upisanim na studije na modulu Inspekcije brodomašinskih sistema: Student)

Preambula:

Član 1.

Ugovorne strane saglasno konstatuju:

- da je dana __. __. __, godine zaključen Ugovor o pilotu dualnog modela studija između **Poslodavca i Pomorskog fakulteta Kotor, Univerziteta Crne Gore**, Put I Bokeljske brigade 44, 85330, Kotor, PIB: 02016702, PDV 30/31-03951-6, (u daljem Tekstu: **Ugovor o Pilotu Dualnog modela studija**);
- da je cilj ovog Ugovora da se Studentu omogući studiranje po **modelu dualnog obrazovanja** tj. sticanje, pored planiranog znanja, vještina i kompetencija definisanih kurikulumom studijskog programa po kojem studira na **Pomorskom fakultetu Kotor, Univerziteta Crne Gore** (u daljem tekstu: **Fakultet**), i praktičnih znanja i vještina obavljanjem stručne prakse i rada (u daljem tekstu: **učenje kroz rad**) tokom studija kod Poslodavca;
- da su u skladu sa odredbama Ugovora o pilotu dualnog modela studija, **Fakultet i Poslodavac** donijeli Plan aktivne nastave i učenja kroz rad Studenta (u daljem tekstu: **Plan aktivne nastave i učenja kroz rad i/ili Program**) a koji dat u Prilogu 1 ovog Ugovora;
- da je u skladu sa Planom aktivne nastave i učenja **Student** raspoređen na rad kod **Poslodavca**, kod kojeg će se realizovati učenje kroz rad.

Predmet ugovora:

Član 2.

Ugovorne strane ovim Ugovorom stupaju u međusobno obligacioni odnos da bi ostvarili realizaciju pilota tzv. dualnog oblika obrazovanja koji omogućava da Student primjenom formalnog procesa obrazovanja prati redovnu nastavu na studijskom programu modula Inspekcije brodomašinskih sistema u skladu sa kurikulumom studijskog programa i neformalnog učenja realizacijom predispitnih obaveza putem učenja kroz rad;

Period trajanja Ugovora:

Član 3.

Ovaj Ugovor se zaključuje na određeno vreme, i to od dana zaključenja Ugovora do 30. juna tekuće godine.

Dualno obrazovanje:

Član 4.

Realizacija pilota dualnog oblika obrazovanja podrazumijeva da student provede u prostorijama Fakulteta i kod Poslodavca prosječno 30 sati nedeljno i to:

- a) od početka semestra do kraja aprila tekuće godine na Fakultetu praćenjem nastave (predavanje i vežbe) i realizacijom drugih nastavnih aktivnosti;
- b) od početka maja do sredine juna ili kraja maja realizacijom učenja kroz rad kod Poslodavca, sa zadatkom realizacije projekta posebno definisanog Planom aktivne nastave i učenja kroz rad koji se utvrđuje za svakog studenta.

Broj sati učenja kroz rad Studenta se realizuje kod Poslodavca u skladu sa u skladu sa ERASMUS+ projektom „Strengthening capacities for the implementation of dual education in Montenegro higher education“ – DUALMON, br. projekta 617392-EPP-1-2020-1-RS-EPPKA2-CBHE-SP (u daljem tekstu ERASMUS+ projekat DUALMON) i ne može biti manji od 100 sati.

U dogovoru sa Poslodavcem, Fakultet može smanjiti Studentu broj časova aktivne nastave, da bi se uvećao broj časova učenja uz rad, ali tako da prosečan broj časova aktivne nastave u toku studija ne može biti manji od 180 u toku VI semestra modula Inspekcije brodomašinskih sistema.

U vrijeme kada nema aktivne nastave, Student obavlja učenje kroz rad kod Poslodavca u obimu od najmanje 25 sati nedeljno, osim u dane vikenda i dana koje ima određene za polaganja ispita.

Učenje kroz rad se realizuje prema Planu aktivne nastave i učenja kroz rad koji Poslodavac zajedno sa Fakultetom definiše za svakog Studenta, a kojim se preciziraju zadaci Studentu na nedjeljnom i/ili dnevnom nivou, u skladu sa potrebama Poslodavca, a i mogućnostima Studenta uz saglasnost mentora studenta kojeg određuje Fakultet (u daljem tekstu: **akademski mentor studenta**).

Član 5.

Posle VI semestra i ispitnog roka, vrši se analiza uspjeha Studenta na studijama i realizacije obaveza obje ugovorne strane i daju obavezujući zahtjevi čijom realizacijom obje ugovorne strane treba da bolje realizuju svoje obaveze, a da se poveća kvalitet dualnog obrazovanja Studenta.

Učenje kroz rad se sprovodi u poslovnim prostorijama Poslodavca.

Izuzetno, isključivo uz saglasnost Fakulteta, dio učenja kroz rad može da se realizuje na samoj visokoškolskoj ustanovi ili kod trećeg lica (trening centri, drugo pravno lice koje realizuje obuke, drugi poslodavac, druga visokoškolska ustanova i sl.) koje ima materijalne, tehničke i kadrovske uslove za izvođenje dijela učenja kroz rad, ukoliko učenje kroz rad nije moguće u cjelini realizovati kod Poslodavca.

Član 6.

Poslodavac je dužan da usaglasi radne obaveze Studenta sa planom realizacije programa studija po dualnom modelu i da o tome obavijesti Fakultet najkasnije do početka maja tekuće godine.

Poslodavac je dužan da Studentu odredi mentora (u daljem tekstu: **mentor kod poslodavca**) čije su kompetencije u skladu sa programom studija i sa Zakonom.

Mentor kod poslodavca je i u obavezi da usaglašava sa nastavnikom na svakom od obaveznih predmeta modula Računari obaveze Studenata, a sve kako bi iste bile u saglasnosti sa ciljnim kompetencijama koje žele da se postignu učenjem kroz rad. U tom smislu mentor kod poslodavca i predmetni nastavnik određuju kompetencije koje aktivna nastava na predmetu i učenje kroz rad Studenta treba da ostvare.

Ocjenu realizovanog projekta kod Poslodavca daje predmetni nastavnik ili asistent, a na bazi mišljenja mentora kod poslodavca i dnevnika aktivnosti koji je Student dužan da vodi za vrijeme učenja kroz rad.

Sva pitanja usaglašavanja aktivne nastave i učenja kroz rad u toku realizacije pilot dualnog modela studija dogovorno razrješavaju akademski mentor studenta, kojeg je odredio Fakultet, i mentor kod poslodavca.

Obaveze Studenta

Član 7.

Student se obavezuje da od dana početka realizacije ovog ugovora, svo svoje profesionalno angažovanje, s dužnom profesionalnom pažnjom i zalaganjem, povjerava isključivo Poslodavcu, za sve vreme trajanja Ugovora.

Student je obavezan da:

- a) redovno prati nastavu, tj. da bez izostanaka bude na svim časovima predavanja i vježbanja na svim predmetima modula Inspekcije brodomašinskih sistema, sem u slučaju bolesti (uz potrebnu zdravstvenu dokumentaciju);
- b) u cjelosti realizuje Program učenja kroz rad kod Poslodavca, radeći na stručnim poslovima koji su Planom aktivne nastave i učenja kroz rad predviđeni;
- c) u slučaju bolesti dostavi uvjerenje o privremenoj sprječivosti za angažovanje u nastavi ili na radu, izdatog od odgovarajućeg lekara;

Student nema prava da za vrijeme VI semestra pod komercijanim ili nekomercijalnim uslovima, ili na bilo koji drugi način obavlja stalne ili povremene poslove za druga pravna ili fizička lica, bez posebne saglasnosti Poslodavca date u pisanom obliku.

Student može da radi na poslovima iz prethodnog stava ovog člana samo ako se ti poslovi realizuju preko Poslodavca, tj. u okviru ugovora sklopljenog između Poslodavca i naručioca posla.

Obaveze Poslodavca

Član 8.

Poslodavac se obavezuje da omogući Studentu realizaciju Programa učenja kroz rad kod sebe;

Radi stvaranja uslova za realizaciju učenja kroz rad u toku studija, a u skladu sa članom 2 ovog Ugovora, Poslodavac je u obavezi da Studentu obezbijedi prostor sa potrebnom opremom (računar, veza sa

Internetom) u istoj zgradi u kojoj realizuje učenje kroz rad.

Poslodavac se obavezuje da u skladu sa rasporedom časova, omogući Studentu redovno praćenje aktivne nastave koju organizuje Fakultet.

Član 9.

Poslodavac se obavezuje da Studentu koji obavlja učenje kroz radu obezbijedi (materijalno obezbeđenje) sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu;

Ostale odredbe

Član 10.

Student ima pravo uvida u dokumente koji sadrže lične podatke koji se čuvaju kod Poslodavca i pravo da zahtijeva brisanje podataka koji nijesu od neposrednog značaja za poslove koje obavlja , kao i ispravljanje netačnih podataka.

Lični podaci koji se odnose na Studenta ne mogu da budu dostupni trećem licu, osim u slučajevima i pod uslovima utvrđenim, ovim Ugovorom, Ugovorom o dualnom obrazovanju, zakonom ili ako je to potrebno radi dokazivanja prava i obaveza iz odnosa (učenja kroz rad).

Lične podatke Studenata može da prikuplja, obrađuje, koristi i dostavlja trećim licima samo zaposleni ovlašćen od strane zakonskog zastupnika Poslodavca.

Član 11.

U slučaju da Student, tokom trajanja učenja kroz rad, izvršavajući svoje radne obaveze učestvuje u nastanku autorskog djela (u smislu odredbi Zakona o autorskim i srodnim pravima) Poslodavac je isključivo ovlašćen da to djelo objavi i nosilac je isključivih imovinskih prava na njegovo iskorišćavanje u okviru svoje privredne djelatnosti.

Student ima pravo na autorstvo, ali nema pravo da ga koristi za bilo kakve druge svrhe koje nisu vezane za realizaciju tzv. dualnog oblika obrazovanja, osim uz slučaju posebnog odobrenja Poslodavca u pisanoj formi.

Član 12.

Student je dužan da podatke Poslodavca i Fakulteta koji predstavljaju poslovnu tajnu čuva za vrijeme i nakon prestanka trajanja učenja kroz rad u skladu sa zakonom, opštim aktima Poslodavca i Fakulteta.

Poslovna tajna je podatak čije bi saopštavanje trećem licu moglo nanijeti štetu društvu, kao i podatak koji ima ili može imati ekonomsku vrijednost zato što nije opšte poznat, niti je lako dostupan trećim licima koja bi njegovim korišćenjem ili saopštavanjem mogla ostvariti ekonomsku korist i koji je od strane društva zaštićen odgovarajućim mjerama u cilju čuvanja njegove tajnosti.

Raskid ugovora

Član 13.

Ugovorne strane mogu sporazumno da raskinu ovaj Ugovor i da dogovore uslove raskida.

U slučaju jednostranog raskida, otkazni rok je 30 dana od dana pismenog obaveštenja o raskidu.

Član 14.

U slučaju da Fakultet u skladu sa zakonom kojim se uređuje visoko obrazovanje Studentu na njegov zahtev odobri mirovanje prava i obaveza (u slučajevima teže bolesti, nege djeteta do godinu dana života, posebne njege koja traje duže od djetetove prve godine života, održavanja trudnoće i dr. u skladu sa opštim aktom visokoškolske ustanove), Poslodavac može da raskine ugovor o učenju kroz rad.

Završne odredbe:

Član 15.

Sve međusobne sporove koji bi mogli da nastanu u tumačenju ovog Ugovora ili njegove primjene, ugovorne strane će prvenstveno pokušati da riješe sporazumom i dogovorom.

Za sporove koje ugovorne strane ne uspiju da riješe sporazumno, nadležan je sud u Podgorici.

Član 16.

Ugovorne strane potvrđuju da su upoznate sa sadržajem i značenjem ovog Ugovora, te se odriču prava na pobijanje Ugovora iz razloga nerazumijevanja istog.

Član 17.

Ovaj Ugovor je sastavljen u 4 (četiri) istovjetna primjerka, od kojih po 2 (dva) primjerka za svaku ugovornu stranu.

Ovaj Ugovor je namijenjen samo ugovornim stranama, a one ga mogu koristiti samo za svoje potrebe, bez prava davanja na uvid drugim fizičkim i pravnim licima, ili javnosti, osim svom advokatu ili nadležnom sudu, ako dođe do spora iz Člana 15.

U Kotoru, datum

POSLODAVAC

Ime i prezime direktora

STUDENT

Ime i prezime studenta

Prilog 3

ANKETA

– POMORSKI FAKULTET KOTOR, Univerziteta Crne Gore –

Ime i prezime: _____

Broj indeksa: _____

Datum: _____

1. Da li ste do kraja realizovali učenje kroz rad kod poslodavca?

DA NE

2. Da li ste na vrijeme bili upoznati sa procedurom odabira poslodavca?

DA NE

3. Da li je procedura odabira bila transparentna?

DA NE

4. Da li biste nešto promijenili u proceduri?

5. Da li je projekat na kojem ste bili uključeni odgovarao opisu koji je poslodavac obezbijedio prije prijavljivanja?

DA NE DJELIMIČNO

6. Da li vam je dodijeljeni mentor posvećivao dovoljno vremena?

DA NE

Ukoliko je odgovor NE prokomentarisati.

7. Da li je naučeno tokom stažiranja na adekvatan način valorizovano na Fakultetu?

DA NE DJELIMIČNO

8. Koje su po Vama prednosti dualnog obrazovanja u odnosu na tradicionalni pristup nastavi?

DUALMON

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

9. Koja ste znanja stekli dosadašnjim angažovanjem u preduzećima tokom studija (praksa, dualni model studija itd)?

10. Da li smatrate da ste učešćem u pilotu dualnog obrazovanja dobili korisne informacije za Vašu buduću karijeru? - ocjena od 1-5 (1 - uopšte ih nisam dobio/la, 5 – dobio/la sam ih u značajnoj meri)?

1 2 3 4 5

11. Da li je komunikacija sa mentorom sa fakulteta u toku stažiranja bila na zadovoljavajućem nivou? Ocjena od 1-5 (1 - uopšte nije bilo komunikacije, 5 – komunikacija je bila na visokom nivou)?

1 2 3 4 5

12. Ukoliko vam poslodavac kod kojeg ste odradili stažiranje ponudi zaposlenje nakon studiranja, da li biste prihvatili?

13. Predlozi za poboljšanje realizacije dualnog studiranja?
